

Moniammatillinen ankkuritoiminta

Mielenterveyden edistämisen valtioneuvoston periaatepäätöksen
julkaisutilaisuus 24.4.2025

Arto Hietanen
Poliisitarkastaja
Sisäministeriö | Poliisiosasto

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Ankkuritoiminta hallitusohjelmassa

- Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa (Vahva ja välittävä Suomi) on tunnistettu nuoriso- ja jengirikollisuuden lisääntyminen vakavaksi ongelmaksi.
- Hallitus on sitoutunut ottamaan käyttöön tarvittavat keinot nuoriso- ja jengirikollisuuden määrätietoiseksi torjumiseksi ja vähentämiseksi.
- Nykyistä ennaltaehkäisevää ankkuritoimintaa kehitetään yhä kattavammaksi ja toimivammaksi.
- Rikollisuuden ja muiden yhteiskunnallisten ongelmien torjumisessa panostetaan ennaltaehkäisyyn, juurisyiden tunnistamiseen ja rikosvastuun toteutumiseen. Ennalta estävä toiminta yhteiskunnassa koostuu lukuisista eri toimijoiden toimista. Keskeisiä ennalta ehkäiseviä toimia ovat vanhempien kasvatusvastuun tukeminen, nuorten palveluiden kehittäminen sekä nuorten harrastusten ja koulujen turvallisuuden varmistaminen.

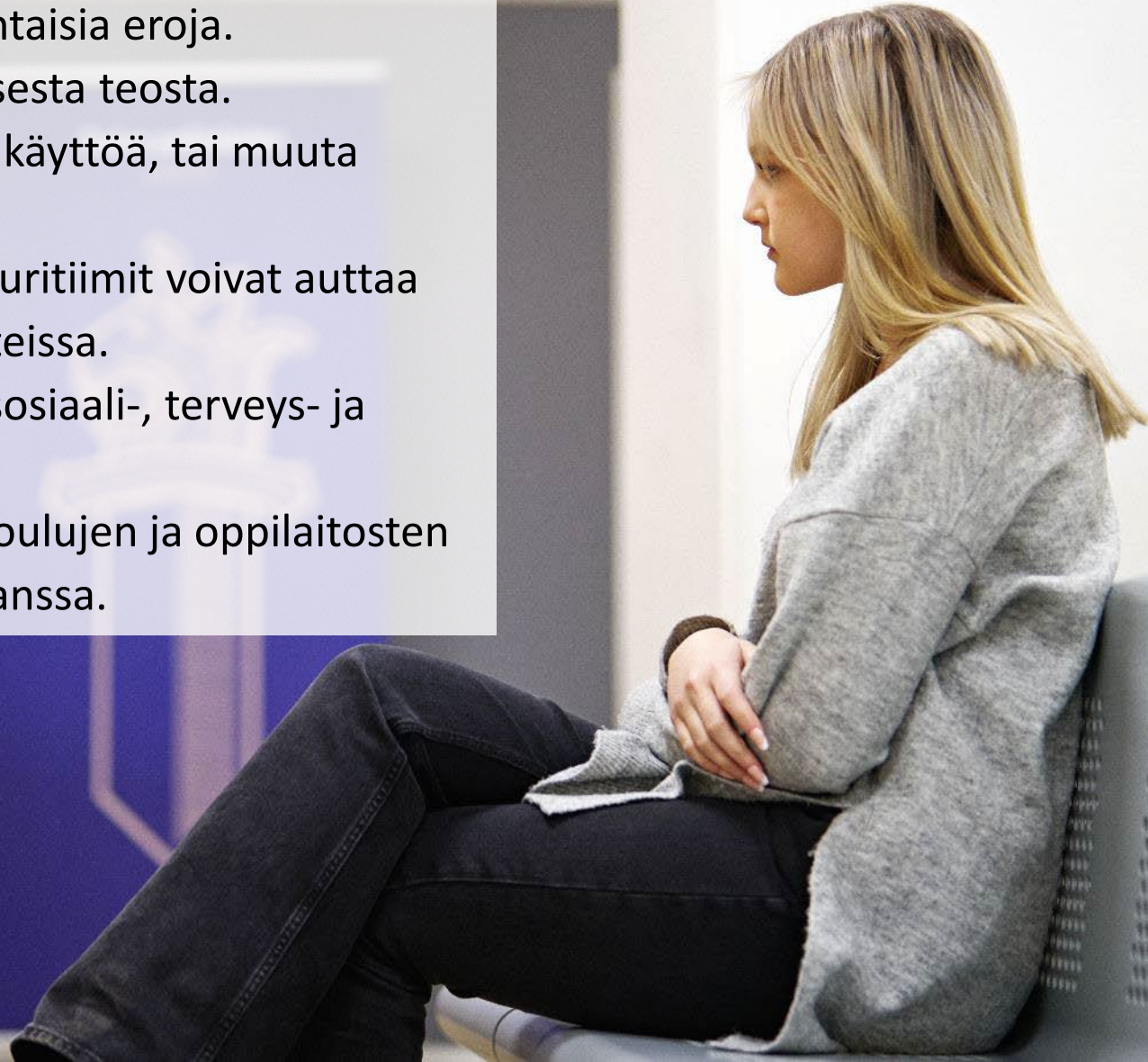

Moniammatillinen ankkuritoiminta

- Moniammatillista yhteistyössä tavoitteena on estää ennalta rikoksia viranomaisten yhteisin toimin sekä edistää lasten ja nuorten hyvinvointia.
- Viranomaisten yhteisillä toimilla pyritään selvittämään nuoren kokonaisvaltaista elämäntilannetta useamman eri ammattilaisen näkökulmasta.
- Kukin viranomainen tekee omia lakisääteisiä tehtäviään.
- Ankkuritoiminnassa pyritään estämään nuorten ongelmien kertyminen tai haitallisen ja vaarallisen toiminnan muodostuminen toimintamalliksi.

- Ankkuritoimintaan ohjataan pääsääntöisesti alle 18-vuotiaita nuoria. Toiminnassa on paikkakuntakohtaisia eroja.
- Nuori on epäiltynä rikoksesta tai rikollisesta teosta.
- Nuorella on huolestuttavaa päihteiden käyttöä, tai muuta huolta-aiheuttavaa käytöstä.
- Paikallisesta toiminnasta riippuen ankkuritiimit voivat auttaa myös lähisuhde- ja perheväkivaltatilanteissa.
- Yleensä tiimi muodostuu poliisin sekä sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimen asiantuntijoista.
- Tiimi tekee läheistä yhteistyötä myös koulujen ja oppilaitosten sekä muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

Tilastotietoja

- Vuositasolla tavoitetaan noin 7000 asiakasta. Vuonna 2024 yhteensä 7225 ankkuriasiakasta.
- Vuoden 2025 aikana asiakkaita tähän mennessä 1872.
- Ekstranetin käyttöönottamisesta (2021) lähtien yhteensä 27 843 ankkuriasiakasta on kirjattu järjestelmään ja tavoitettu toiminnalla.
- Hieman yli puolet kaikista ankkuriasiakkaista on alle 15-vuotiaita henkilöitä
- Yleisimmät tulosyyt ankkuritoimintaan ovat näpistys, eri asteiset pahoinpitelyt ja uhkaukset sekä päihteet. Väkivallan osuus on viimeisten vuosien aikana valitettavasti ollut kasvava.

Valtakunnallinen ohjaus

VALTAKUNNALLINEN OHJAUSRYHMÄ

sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, oikeusministeriö,
Poliisihallitus, Poliisiammattikorkeakoulu, Opetushallitus,
Kuntaliitto,
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos,
ankkuritoimijoiden edustus

VALTAKUNNALLINEN ANKKURITOIMINNAN KOORDINAATTORI

Paikallinen / alueellinen organisoituminen

PAIKALLINEN / ALUEELLINEN OHJAUSRYHMÄ

kunnan/kaupungin poliittiset päättäjät,
poliisin johto / poliisilaitokset,
toimialajohtajat

PAIKALLISET/ALUEELLISET ANKKURITOIMINNAN KOORDINAATTORIT
osana ennalta ehkäisevän toiminnan koordinointia ja hyvinvoinnin edistämistä

Ankkuritiimit ja niiden päivittäisjohtaminen

ESIMIESTIIMI

Vastaava esimies / koordinoiva esimies = yksi esimiestiimin jäsenistä

Poliisi

Sosiaalitoimi

Terveystoimi

Nuorisotoimi

ANKKURITIIMI

Ryhmänjohtaja / tiiminvetäjä / päivittäistoiminnasta vastaava = yksi ankkuritiimin jäsenistä

Hankkeet ankkuritoiminnan kehittämiseksi

- Vuonna 2023 saadulla kehittämisrahalla kehitettiin valtakunnallista ohjausta, ankkuritoiminnan käsikirja ([Ankkuritoiminnan käsikirja | Ankkuritoiminta](#)) muutettiin helpommin päivitettävään verkkopohjaiseen muotoon ja toimijoille valmistui keskustelufoorumi extranet-alustalle.
- Sisäministeriö toteutti syksyn 2024 aikana poikkihallinnollisen ankkuritoiminnan kehittämishankkeen osana kansallisen lapsistrategian toimeenpanoa:
 - Hankkeen aikana valmisteltiin peruskoulutuspaketti ankkuritoimijoille
 - tavoitteena on lisätä tietoisuutta eri ankkuritoimijoiden lakisääteisistä tehtävistä ja mahdollisuuksista nuorten ja heidän huoltajiensa tilanteen selvittämisessä
 - Hankkeen lopputuloksena ankkuritoimijoiden käytettävissä on aiempaa laajempi tietopaketti ankkuritoiminnasta ja eri toimijoiden roolista.

Oppaan sisällys

Alkusanat

Johdanto

Miksi ankkuritoimintaan kannattaa panostaa?

Peruskoulutusoppaan sisältö ja rakenne

OSA I: Mitä on Ankkuritoiminta?

- Taustaa
- Rikollisuuden riski- ja taustatekijät osana nuoruusikää
- Rikollisuudelta suojaavia tekijöitä ja niiden vahvistaminen
- Miksi varhainen puuttuminen on tärkeää?
- Ankkuritoiminta jo alkaneen rikoskierteen katkaisussa
- Ankkuritoiminnasta kieltäytyminen on vähäistä
- Erityisen haavoittuvassa asemassa olevat nuoret
- Ankkuritoimintaan ohjautuu nuoria, joiden turvallisuutta uhkaaviin seikkoihin on erityisesti syytä kiinnittää huomiota.
- Ankkuritoiminta nuorten rikollisuuden ja syrjäytymisen vähentämiseksi

Oppaan sisällys

OSA II: Mitä Ankkuritoiminta on käytännössä?

- Ankkuritoiminnan hyvät edellytykset ja työmuodot
- Luottamuksen rakentaminen
- Sosiaalisen median hyödyntäminen ankkuritoiminnassa
- Mitä ankkuritapaamisessa tapahtuu?
- Ankkuritoiminnan ja koulujen sekä oppilaitosten välinen yhteistyö
- Laillisuuskasvatus kouluissa ja oppilaitoksissa
- Esimerkkejä ankkuritoiminnan monialaisen yhteistyön vaikutuksista

Case "Etkot koulussa, jatkot vapaa-ajalla – moniammatillinen yhteistyö rauhoitti tilanteen"

Case "Kaikki keinot käyttöön"

Case "Nuorten joukkotappelu estettiin ankkuritoiminnan ja vanhempien välisellä yhteistyöllä"

Case "Rikoksen esitutkinnasta ankkuripuhutukseen"

Case "Ankkuritoiminnasta sovitteluun"

Oppaan sisällys

OSA III: Mitkä ovat eri Ankkuritoimijoiden roolit tiimissä?

- **Ankkuritiimien rakenne ja ohjaus**

- **Poliisin rooli ankkuritiimissä**

Miten esitutkinta ja ankkuripuhutus eroavat toisistaan?

Ankkuritoiminnan vaikuttavuus poliisin näkökulmasta

Poliisin lakisääteiset tehtävät ankkuritoiminnan yhteydessä

- Rikosten ennalta ehkäisy ja turvallisuuden ylläpitäminen

- Rikollisen teon tutkinta

- Esitutkinta

- Ensikertalaisen puhuttelutilaisuus ja syyttäjän johdolla tapahtuva neuvottelu

- **Sosiaalitoimen rooli ankkuritiimissä**

Ankkuritoiminnan vaikuttavuus sosiaalitoimen näkökulmasta
Sosiaalitoimen lakisääteiset tehtävät ankkuritoiminnan yhteydessä

- Palvelutarpeen arviointi (PTA)

- Palveluohjaus

- Rikos- ja seuraamusalan sosiaalityö

- **Terveydenhuollon rooli ankkuritiimissä**

Ankkuritoiminnan vaikuttavuus terveydenhuollon näkökulmasta

Terveystoimen lakisääteiset tehtävät ankkuritoiminnassa

- **Nuorisotoimen rooli ankkuritiimissä**

Ankkuritoiminnan vaikuttavuus nuorisotoimen näkökulmasta
Nuorisotyön lakisääteiset tehtävät ankkuritoiminnan yhteydessä

- **Ankkuritoiminnan TOP 10**

Hankkeen muut toimenpiteet

- Hankkeen aikana aloitettiin ankkuritoiminnan seurantajärjestelmän kehittäminen, jota jatketaan vuonna 2025
- Ankkuritoiminnan käsikirjan mallikutsu käännettiin saamen, darin, arabian, venäjän ja somalian kielille
- Ankkuritoiminnan koordinaation lisääminen ja tilaisuuden järjestäminen ankkuritoimijoille

• Ankkuritoiminnan ajankohtaiset –seminaari:

✓ Nuoren koululaisen tarina ankkuritoiminnan palveluista:

- Ankkuritapaamisia sekä yksilö- että ryhmätapaamisten näkökulmasta.
- Taustalla monisyinen pahoinpitely- ja kostonkierre.
- Nuoren tilannetta selvitettiin laaja-alaisesti ankkuritapaamisessa, johon hän osallistui huoltajansa kanssa.
- Ryhmätapaamiseen osallistui koulun henkilökunnan lisäksi useampi koulun oppilas ja osalla myös heidän huoltajansa.
- Jokaisen ammattilaisen erityisosaamista tarvittiin, jotta tilanne saatiin ratkaistua.
- Moniammatillinen yhteistyö paransi oppilaan turvallisuutta ja vahvisti hänen kiinnittymistään koulutyöhön.
- Oppilas koki, että ankkuritiimin ammattilaisten mukana olo oli tärkeää ja heidän kertomanaan rikosten vaikutukset ymmärrettiin paremmin.

Ankkuritoiminnan jatkokoulutus

- Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevan valtioneuvoston tiedonannon toimeenpanon rahoituksesta on jaettu sisäministeriölle 150 000 euroa ankkuritoiminnan kehittämisen jatkohankkeelle vuodelle 2025.
- Hankkeessa toteutetaan seuraavat toimet:
 - Kehitetään ankkuritoiminnan vaikuttavuutta parantamalla ankkuritoimijoiden yhteistä seurantajärjestelmää ja vaikutusten mittaamista.
 - Valmistellaan valtakunnallinen jatkokoulutus ankkuritoimijoille.
 - Tehostetaan ankkuritoiminnan koordinaatiota ja järjestetään tilaisuuksia ankkuritoimijoille.
 - Ajantasaistetaan ankkuritoiminnan materiaaleja.

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi